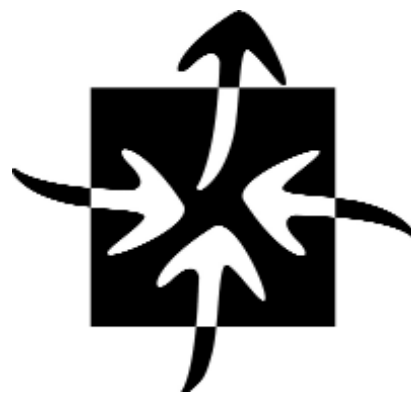

Editorial. Qui té les cadires?

pàg. 2

El despertar àrab

Manifestació d'estudiants a Egipte, gener de 2012. Foto d'El Turbian, extreta de Flickr

El 2011 ha estat un any convuls per al món àrab. Hem vist com la societat civil s'alçava contra uns règims dictatorials que durant anys havien estat reprimint la població. A països com Tunísia, Egipte, Líbia, Síria o el Iemen, el control, l'absència de protecció dels drets humans i la seva violació, la falta de llibertats d'expressió i d'opinió, la corrupció, la inflació del preu dels aliments —i, per tant, l'augment de la pobresa— i l'elevada taxa d'atur —sobretot de joves— han estat el caldo de cultiu perquè s'iniciessin les revoltes.

Molts, sobretot els mitjans de comunicació, han etiquetat aquests fets com «la prima-

vera àrab», però els experts prefereixen anomenar-los «el despertar àrab», ja que van més enllà d'una simple estació de l'any: són un trencament amb el sistema. També se'ls ha anomenat «la revolució de Facebook o de Twitter». En aquest article **ens preguntem si les xarxes socials són les que han propiciat aquestes protestes**. Una revolució d'aquestes característiques sorgeix del no-res a través d'Internet? O aquest només és una eina de suport?

La resposta és clara i només cal mirar una mica enrere. Que després de 30 anys de dictadura de Mubarak (Egipte només és un exemple), milers de persones surtin

al carrer i es juguin la vida per la democràcia no és cosa de dos dies. **El malestar de la població s'ha anat cultivant al llarg dels anys**; són els factors que s'han anomenat abans els que han fet que moltes persones, des de l'anonimat, comencessin a posar en relleu la voluntat de canvi d'un sistema que els seus antecessors no havien qüestionat, segurament per por. Però ara que les noves tecnologies, Internet i la televisió per satèl·lit han arribat a aquestes regions, la població és conscient d'altres realitats i es pregunta per què ells no poden viure sense coaccions. És per això que molts han fet un pas endavant per canviar.

Tanmateix, podem establir uns incidents concrets com a detonants o incitadors d'aquestes revoltes: tot va començar a Tunísia. Primer, la filtració d'uns documents oficials del Departament d'Estat dels EUA per Wikileaks feia sortir a la llum el desacord dels Estats Units sobre la política que Ben Ali estava duent a terme al país, la qual cosa va fer augmentar el grau d'indignació dels tunisians cap al règim. Segon, **el jovent es va despertar després de la immolació d'un jove de 26 anys** diplomata en informàtica i a l'atur, Mohammed Bouazizi, el 17 de desembre de 2011, com a protesta de la greu situació dels joves al país.

Aquests casos només van ser detonants perquè a Tunísia i, després, a Egipte, Líbia, Síria i el Iemen esclatessin les revoltes, i perquè en altres països com el Marroc, Jordània o Algèria comencessin tímides reformes democràtiques.

Hem de partir de la idea que, en totes aquestes regions, en algunes més que en altres, la censura i el control dels mitjans de comunicació i l'assetjament i les agressions físiques, o fins i tot els empresonaments, de periodistes eren una constant. Tal com podem comprovar a la *Llista sobre la llibertat de premsa 2012*, que ha publicat Reporters sense Fronteres, aquests països estan situats entre les posicions 150 i 180.

(continuació a la pàg. 4)

Com fer un món millor

Publiquem els premis del concurs de "propostes per un món millor", una activitat del programa CROMA per tal de que els infants i els joves poguessin treballar la llengua catalana

pàg. 6

Doble entrevista

Per parlar en profunditat d'un dels conflictes de la Primavera Àrab més sanguinaris, Síria, fem un doble entrevista a la periodista i corresponsal d'*El Mundo* **Rosa Meneses** i a l'activista siri **Ahmed Al-Zayad**

pàg. 8

Viure un oci saludable

Europa porta més de vint anys treballant per la reducció de riscos en l'oci nocturn. A Catalunya s'ha engegat el programa "Nits de Qualitat"

pàg. 3

I a més...

A l'acte de cloenda del curs es reivindica el poder del voluntariat

pàg. 5

Colòmbia, el conflicte present a tots els nivells de la societat

pàg. 7

EDITORIAL

Qui té les cadires?

Un grup d'activistes de Sabadell va preparar un contraespòt de la Marató per la Pobresa. En pocs dies, el nombre de visites a Youtube superava les 120.000, visualitzacions d'una ciutadania informada i conscienciada que volia sentir les veus d'aquells més crítics.

La pobresa té unes causes, estructurals, sobre les que hem d'actuar, primer, per prevenir-la i, després, per donar resposta a les persones que la pateixen amb més violència.

La ciutadania hem encarregat als nostres representants polítics la responsabilitat de garantir una societat pròspera i justa, on tothom pugui viure de manera digna. Els hem atorgat la responsabilitat d'administrar els recursos i d'establir les condicions per recaptar-los i distribuir-los. **Com a ciutadans no compartim les retallades en drets bàsics**, que juntament amb un atur salvatge –conseqüència, entre d'altres, de polítiques que van donar el poder als mercats financers i que van crear una bombolla immobiliària, amb reformes laborals dubtoses– han portat a tantes persones a la pobresa. Ens sorprèn que siguin ells que fan una crida a la caritat dels ciutadans. **No volem que la dignitat de les persones depengui de la bona**

El cartell de la Marató per la pobresa

voluntat dels altres, sinó del reconeixement dels drets i d'una distribució justa de la riquesa. I ens sorprèn també que es mobilitzin per aconseguir 4 milions d'euros d'aquests ciutadans solidaris, al mateix temps que escoltem que l'entitat Bankia rebrà de l'Estat una injecció de 24.000 milions d'euros.

És a nosaltres, als ciutadans, a qui ens toca demanar. **Volem que compleixin amb allò que els hem encarregat, i que demanin responsabilitats** a aquells que no ho han fet i que ens han portat a una crisi econòmica, humana i social.

Les entitats socials varen donar el seu suport a aquesta

Marató. Poques vegades aconseguim presència als mitjans de comunicació per poder explicar i sensibilitzar de les realitats de les persones que viuen en situació d'exclusió social i per trencar amb el discurs del "s'ho mereix". Hi havia una altra raó sobre la qual cal reflexionar: els diners públics i privats que les entitats necessiten per desenvolupar la seva tasca s'han vist reduïts. **Menys recursos humans i materials per donar resposta a més necessitats.** Un dilema important: donem suport a la Marató o ens oposem a aquesta oportunitat basada en la caritat tan contrària als nostres valors i a les nostres reivindicacions?

Caritat que "humilia", com diu el contraespòt, perquè no reconeix el dret a alimentar-se, a gaudir de bona salut, a estudiar, a tenir una casa, que hem de garantir com a societat i que no pot dependre d'una solidaritat individual malentesa.

Una caritat que "neteja consciències" públicament, quan el que necessitem és que actuïn poder polític, empreses i les persones amb nom i cognom que en formen part, amb ètica i sense quedar-se "totes les cadires".

Begoña Navarrete
Directora de la FAS

iPUNT

Retallades de drets

Parlem un cop més de retallades econòmiques, que segons ens diuen són per estalviar. Per nosaltres, però, són retallades de drets socials i laborals. Entre els col·lectius que han patit aquesta tisorada (sanitat, educació...) hi ha, també, el sistema penitenciari català, peça clau per construir una societat cohesionada.

Tal com exposa el *Manifest de presons*, una bona part d'aquest grup, els interins, ha patit un retallada del 27 % del sou i, per justificar-ho, se'ls ha reduït la jornada laboral. Això es tradueix en menys temps d'atenció a les persones preses i, per tant, menys tractament i menys rehabilitació. Amb aquest gest es posa en perill el 15-30 % de reducció de reincidència actual.

Però, als centres penitenciaris també hi ha les entitats socials que realitzem una tasca important en la rehabilitació i la reinserció, i sobretot el nostre valor recau en fer partícip la societat civil. Segons ha anunciat la Generalitat, enguany no es convocaran les subvencions d'aquest camp, per tant, no es podran fer molts projectes que sensibilitzen sobre la situació als centres i a la vegada treballen per la cohesió social.

El model penitenciari català, que combina el treball del funcionariat amb la participació ciutadana a través del teixit associatiu català, es basa en la reinserció per atenuar la reincidència. El volem posar en perill?

SUMARI

Editorial. Qui té les cadires?	2
iPunt. Retallades de drets	2
La veu dels estudiants	3
Altres Mirades. Nits de Qualitat, reducció de riscos en l'oci nocturn	3
En Profunditat. Una revolució 2.0?	Portada i 4
Voluntariat. Voluntariat europeu, un aprenentatge per a tota la vida	5
Voluntariat. El poder del voluntariat	5
El Projecte. Com podríem fer un món millor	6
Altres realitats. Colòmbia: més de mig segle de conflicte	7
El Mur. Arrugas	7
L'Entrevista. Ahmed Al-Zayed i Rosa Meneses	8
També recomanem. Tahrir 2011	8

#Voluntariat
#Cooperació
#Salut
#Justícia
#CROMA
#Discapacitat
#FAS

Ets del Fasbook?
twitteges?

Segueix-nos a:
@FAS_UAB
FAS-Fundació Autònoma Solidària

 M'agrada

Empenta! Publicació quadrimestral de la Fundació Autònoma Solidària

Equip de redacció: FAS - Carla Marimon, Begoña Navarrete i Anna Palou. **Juny 2012**

Agraïments: Equip de la FAS. Noel García i Òscar Parés (Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya), Bet Millet i Carla Burriel. Tanja Niederstein i Maja Grigat (Voluntàries europees). Lali Sandiumenge, Rosa Meneses, Ahmed Al-Zayed i Chris Moya. Voluntaris/àries de l'acte de cloenda. Col·lectiu dels Estudiants Àrabs de la UAB.

Dipòsit legal: B-3041-2002

Aquesta publicació ha respectat l'opinió de les persones autores dels articles. Si bé compartim el discurs d'aquestes, no totes les opinions reflecteixen totalment el posicionament de la FAS.

Realitzada per:

Amb el suport de:

LA VEU DELS ESTUDIANTS

T'has trobat mai, en una nit de festa, en una situació de risc davant d'alguna droga?

En el marc de la diada del Campus Saludable a la UAB, el dijous 19 d'abril la FAS va celebrar el Dia Mundial de la Salut amb activitats molt diverses, per promoure un

estil de vida més saludable, fomentar la sexualitat i l'afectivitat sense riscos, i reflexionar sobre el consum responsable de substàncies.

Hi va haver una classe

magistral de ciclisme en sala dinamitzada pel grup esportiu Spinlive; la gimcana *Què fas de festa?*, amb la col·laboració de l'associació Sida Studi, i un estand informatiu gestio-

nat pels estudiants que col·laboren amb el Programa de Salut.

Aquest dia vam sortir per preguntar als estudiants i als presents a la UAB:

«T'has trobat mai, en una nit de festa, en una situació de risc davant d'algun tipus de droga? Què has fet?»

Agraïm la participació i la sinceritat dels enquestats.

LES RESPOSTES D'ESTUDIANTS

“M'han ofert drogues i he dit que no perquè, com que no sé quins efectes tindrien sobre mi i passo. En canvi, quan m'ofereixen alcohol sí que n'agafo perquè, com que ja n'he pres, sóc més responsable sobre la quantitat que en puc beure”.

Albert

“De fet, de drogues en pots trobar per tot arreu, però jo no en prenc. He tingut males experiències amb un amic que es va quedar adormit al carrer, sense saber per què, i no el podia despertar.

En aquell moment t'espantes i penses a trucar a Urgències, però un cop s'ha despertat, ja està”.

Marta

“Sí, he tingut alguna experiència d'haver ajudat algun amic, però més per tema d'alcohol que no pas per altres drogues. Una vegada, una amiga va tenir un coma etílic i ens vam espantar molt. Ens sentíem culpables per no haver-li dit prou a temps, però vam trucar a Emergències i quan van arribar ja ens vam quedar més tranquils. Crec

que el problema és que avui dia és molt normal beure alcohol o consumir cànnabis”.

Gabriela

“Una vegada, sortint de festa, un amic meu que té problemes de fetge va beure massa i li va agafar un coma etílic, però vam trucar a Urgències i el van portar a l'hospital tota la nit fins que es va recuperar. En aquell moment la sensació és: «Si em passa a mi, no me'n surto», i és clar, aquest fet t'obliga a conscienciar-te més del fet de beure. Sobretot

l'actitud del meu amic ha canviat, ara vigila més el que fa”.

Aroa

“No, no recordo cap situació de risc respecte de les drogues”.

Seda

La reflexió

La visió normalitzada del consum abusiu d'alcohol en contextos de festa fa que oblidem que, tal i com ens mostren les estadístiques, l'alcohol és una de les dro-

gues que genera més problemes i ingressos a Urgències hospitalàries, tant per accidents de trànsit com per comes etílics. Quan el nivell d'etanol ingerit és excessiu, podem perdre la consciència o posar-nos en risc a la carretera o posar-hi els altres. És aquest el final perfecte per a una nit de festa?

Moltes persones, després de passar per l'experiència, es plantegen si realment controlen el que beuen o consumeixen. I tu, què en penses? Tu pots triar quan i com acabar la festa!

ALTRES MIRADES

Implicar a la societat en la reducció de riscos en l'oci nocturn: «Nits de Qualitat»

En l'àmbit de l'oci nocturn, la majoria de consums que s'hi donen tenen una finalitat recreativa, és a dir, la major part de les persones consumeix per divertir-se. De totes maneres, però, l'alcohol, les drogues, els comportaments i actituds que es manifesten en aquests espais tenen riscos inherents; per això, la millor manera de reduir-los o d'eliminar-los no significa només no ignorar-los, sinó que té a veure amb conèixer-los bé. En aquest sentit, i com en tantes altres facetes de l'existència humana, la ignorància és un risc.

La reducció de riscos en l'oci nocturn és una filosofia de treball que compta gairebé amb vint anys d'existència. Al començament dels anys noranta, arreu d'Europa es varen començar a crear els anomenats «grups de reducció del risc» en l'àmbit de l'oci nocturn. Aquestes agrupacions funcionen mitjançant la metodologia de «treball entre iguals», que es dona quan un

grup de persones afectades per un mateix problema s'uneix per oferir respostes o solucions a les persones que es troben en la mateixa situació o que tenen problemes semblants. Per tant, es comparteixen experiències.

Un grup de persones amb un mateix problema s'uneixen per oferir respostes

Aquesta manera d'enfocar la prevenció en l'àmbit de les drogues comporta un seguit de premisses sobre les quals val la pena reflexionar; per exemple: fer una aproximació objectiva als riscos que es donen a la nit; considerar les persones com a individus responsables i fer una aproximació respectuosa a la gestió personal de la pròpia salut i del propi benestar. De tot plegat es deriva un coneixement directe de la realitat que permet anticipar les noves tendències dels consumidors.

Com hem dit, després de

vint anys d'experiències en aquest àmbit, fruit del treball tècnic, científic i comunitari, a Catalunya s'han desplegat un seguit de projectes i estratègies que, sota la denominació «Nits de Qualitat», ofereixen una resposta integral a un problema que va molt més enllà dels mateixos consumidors d'alcohol o altres drogues: es tracta d'un fenomen que implica el conjunt de tota la societat.

El projecte «Q de festa!» és un distintiu de qualitat en l'oci nocturn

En aquest sentit, el darrer projecte que s'ha engegat és el «Q de festa!», un distintiu de qualitat en l'oci nocturn que implica la indústria privada de l'oci i el món local en les polítiques públiques de salut de la Generalitat de Catalunya. Aquest és un projecte pioner a nivell europeu pel que fa a la implicació de la indústria esmentada en les polítiques

Cartell del projecte «Q de festa!», de Nits de Qualitat

de prevenció. «Q de festa!» forma part de Party+ (www.partyplus.eu), la xarxa europea de distintius de qualitat que vincula locals i festivals de Catalunya amb altres clubs de diferents ciutats europees com ara París, Brussel·les i Zuric.

Per més informació: www.qdefesta.cat.

Noel Garcia, codirector d'Spora Sinergies
Óscar Parés, tècnic de la subdirecció de drogodependències del Departament de Salut de la Generalitat

EN PROFUNDITAT

Una revolució 2.0?

Les darreres revolucions als països del Magreb i el Maixreq han obert un debat sobre la importància de les TIC com a eines al servei de la revolta

(ve de la portada)

Incubació de la revolta

"Tothom està censurat, no hi ha la mateixa llibertat que a Occident i la gent no podia aguantar més, és per això que ja se sabia que vindria un canvi", corrobora un membre del Col·lectiu dels Estudiants Àrabs de la UAB, Hicham El Bakhouti.

Aquest canvi, doncs, no ha estat sobtat, ja que són molts els anys de lluita de joves en l'anonimat i la clandestinitat, els quals han fet possible aquest esclat. I això ens remunta als anys noranta, quan Internet va arribar al món àrab i la TV per satèl·lit es va instal·lar en aquestes regions a mans del canal Al-Jazeera. Aquests dos factors van propiciar que la població, sobretot els joves, comencessin a mirar més enllà de les seves fronteres i a conèixer en profunditat altres realitats pel que fa a la democràcia i la llibertat. És per això que no es poden associar aquestes revoltes a Internet, perquè aquest ja existia: "Hem de parlar de l'ús d'Internet des que va arribar al món àrab, no des que va començar la revolució", diu la periodista *freelance* especialista en l'Orient Mitjà, sobretot Egipte, i les noves tecnologies, Lali Sandiumenge.

Internet

Hem de tenir en compte que, segons les estadístiques

Activistes egipcis, gener de 2011. Foto de David Proto, extreta de Flickr

de la Unió Internacional de Telecomunicacions (ITU), la penetració d'Internet al món àrab ha estat molt ràpida durant els darrers anys de la dècada dels dos mil, tot i que

Internet va esdevenir una eina d'expressió per a molts joves, a través dels blocs

hi va arribar als anys noranta: el 2000 el percentatge se situava a l'1 %, passant pel voltant de l'11 % el 2008, fins a arribar als volts del 30 % al final de l'any 2011, un cop iniciades les revoltes. Aquestes

dades expliquen la importància d'aquesta tecnologia perquè, més enllà de les xarxes socials, Internet va esdevenir una eina d'expressió per a molts joves a través dels blocs, en els quals realment rau l'arrel de la revolta. Els blocs són els activistes digitals que van començar a denunciar els seus règims; aquests són els que, com explica Sandiumenge, "van néixer als fòrums i als webs, van madurar als blocs i finalment s'han graduat a les xarxes socials"; són els que "ara tenen una mitjana d'edat de 30-32 anys: gent que ara es

casa i té fills", afegeix. I qui realment s'ha aprofitat de les xarxes socials és la segona generació d'activistes digitals: els joves de vint anys i escaig que estan a l'atur.

Joves i TIC

"La clau de tot plegat és que les generacions joves, connectades a Internet, s'assabenten del que passa a la xarxa i ho fan saber a les generacions anteriors (pares, avis...)", continua Lali Sandiumenge. És així com s'aconsegueix agrupar tanta gent. A

més, l'activista i creador del web Spanish Revolution, Chris Moya, afegeix: "Abans les revolucions sortien per la insurgència de grups organitzats en la clandestinitat i ara neixen de la societat civil que s'agrupa sense banderes i Internet és el que els uneix". En aquesta línia no cal que anem gaire lluny: el moviment 15M ens ha ensenyat precisament això.

"Ara la societat civil s'agrupa sense banderes, Internet els uneix", Moya

A aquest fenomen s'hi ha de sumar altres instruments que han ajudat a difondre el que estava passant, com ara els telèfons mòbils intel·ligents, els quals han permès fer vídeos en directe del que passava a les manifestacions, vídeos que s'han difós per tot el món al mateix moment.

"Ara la comunicació i les revoltes van en funció de l'avenç de la tecnologia", diu Moya. Per tant, l'ús de les tecnologies ha marcat un abans i un després en la manera de fer la revolució. Però, tot i així, no es pot parlar de «revolució 2.0», perquè ha de quedar clar que les revolucions les fan les persones. Per tant, segons explica Sandiumenge, segurament tot hauria passat igual, però no hauria estat d'aquesta manera, ni tan ràpida ni tan aglutinadora ni tan horitzontal.

"Tot hauria passat igual, però no hauria estat d'aquesta manera", Sandiumenge

Malgrat tot, cal puntualitzar que cada element ha estat important en l'avenç en la lluita pacífica per la democràcia als països àrabs: els blocs han permès expressar-se en llibertat; els telèfons mòbils la connexió entre les persones i la gravació de fets en directe; Twitter relatar en viu; Facebook l'organització i la mobilització de les persones, i Youtube compartir arxius audiovisuals amb el món. Però la clau de tot plegat han estat les persones, sense distincions, que han dut a terme aquesta revolució.

Recursos a la xarxa per ampliar la informació

Webs

- www.elshaheed.co.uk/ (moviment «Tots som Khaled Said»)
- www.globalvoicesonline.org (gran xarxa de blocs)
- www.spainrevolution.com
- www.blogs.uab.cat/ceauab/ (Col·lectiu dels Estudiants Àrabs - UAB)
- www.blogs.lavanguardia.com/guerreros-del-teclado (bloc de la periodista Lali Sandiumenge)
- www.arcanosdeoriente.blogspot.com.es/ (bloc de la periodista Rosa Meneses)
- www.arabloggers.com/blog/ (bloc del Congrés de Blocs Àrabs)
- www.sandmonkey.org (bloc de Mahmoud Salem- anglès)
- www.arabway.org (bloc de Hossam el Hamalawy- anglès)
- www.arabist.net (bloc d'anàlisi polític- anglès)

Twitters

- @lalisandi
- @medirplandolit
- @spainrevolution
- @tweetnadwa
- @rosameneses10

Facebook

- We are all Khaled Said
- Associació Sírio-catalana per la Llibertat i la Democràcia

Blocs interessants (en àrab)

- Egipte: Alaa Abdel El-Fatah, Manal Hassan, Ahmed Gharbeia, Lilian Wagdy, Mohamed El Gohary, Tarek Amr.
- Aràbia Saudita: Ahmed Al-Omran.
- Tunísia: Sami Ben Gharbia, Malek Khadhraoui.
- Marroc: Hisham Almiraat.

VOLUNTARIAT

Voluntariat europeu, un aprenentatge per a tota la vida

Les dues voluntàries alemanyes acollides per la FAS aquest curs expliquen la seva experiència

La Maja Grigat és de Munic i la Tanja Niederstein de Colònia. Les dues són voluntàries alemanyes que aquest curs han vingut a Catalunya a fer el Servei de Voluntariat Europeu (SVE) del Programa Joventut en Acció de la Comissió Europea. Les ha rebut la FAS, organització d'acolliment i d'enviament d'estudiants voluntaris de la UAB. L'SVE pretén que els joves d'entre 18 i 30 anys participin en projectes de voluntariat i solidaritat per tal de complementar el currículum personal amb capacitats que van més enllà de les de la pròpia professió, i és per això que la FAS s'hi suma des de fa deu anys, perquè aposta per l'intercanvi d'experiències entre voluntaris de diferents països.

Al matí, la Tanja rep als estudiants que entren a l'Espai Solidari del campus de la UAB i els proporciona informació i orientació del volunta-

Tanja Niederstein i Maja Grigat al campus de la UAB

riat. A la tarda, participa en diversos programes socials de la FAS: ajuda els infants ingressats a l'Hospital de la Vall d'Hebron a passar l'estona, és professora d'anglès al centre de menors Els Til·lers i participa en les activitats de promoció de la salut al campus. La Maja, en canvi, dedica el seu voluntariat al servei d'a-

tenció a la discapacitat del PIUNE, en el qual, entre altres tasques, acompanya pel campus aquells estudiants que ho necessiten o elabora materials educatius en formats alternatius, com per exemple en sistema Braille per a persones cegues.

Les dues han vingut just abans de començar la univer-

sitat perquè creuen que és una bona oportunitat per formar-se d'una altra manera abans de començar els estudis superiors. La Maja creia que podia fer alguna cosa útil aquí i la Tanja va decidir fer voluntariat fora del seu país "per conèixer gent nova i una llengua diferent, i per col·laborar fora de casa".

Segons expliquen, l'adaptació ha estat molt bona i positiva. Han hagut d'acostumar-se a parlar castellà, però també a aprendre el català per comunicar-se millor; a canviar costums com l'horari dels àpats o d'obertura de les botigues, i sobretot a viure per primera vegada fora de casa i lluny de la família i els amics. La Vila s'ha convertit en casa seva i els estudiants que hi viuen en el seu suport diari. El que les ha portat aquí, però, ha estat el voluntariat, que per la Tanja és "estar present per ajudar la gent que ho necessi-

ta" i per la Maja, "quelcom que et fa sentir útil perquè de veritat pots ser-ne partícip". Les dues coincideixen que és difícil canviar aquest món, però que si no s'intenta segur que no canviarà res. És per això que van decidir fer aquest pas i venir, i d'aquesta experiència han après a "tenir una mirada diferent cap a les persones amb discapacitat", segons la Maja, i a implicar-se, perquè, com diu la Tanja, "aprendre a ajudar no és fàcil, però quan ho has après tens molt de guanyat".

Finalment, quan els preguntem què dirien a algú per animar-lo a participar en una experiència com aquesta, somriuen: "Que s'hi animin!, perquè aprens molt a tots els nivells: per a tu mateixa, per comunicar-te, per treballar, per estar sola...". I la Maja afegeix que "és molt més que treballar per a una organització; aprens per a tota la vida".

El poder del voluntariat

En un context social complicat el voluntariat és clau i la FAS ho ha celebrat amb un acte de cloenda del curs festiu

Som al juny i ja tenim la sensació d'estar immersos en la recta final del curs. És el moment de trobar-nos, voluntaris i equip de la FAS per reflexionar conjuntament i fer balanç sobre el desenvolupament del curs. És per això que es va celebrar l'acte de cloenda.

La trobada va ser molt dissenyada, marcada per un aire de festivitat. Tot va transcórrer el 17 de maig a la sala d'actes de la Facultat de Sociologia i Ciències Polítiques del campus de la UAB, des de les onze del matí fins a les dues del migdia, amb un esmorzar, com sempre, solidari i ecològic. Cada programa va tenir un espai de debat per avaluar la tasca pròpia i descobrir si les expectatives s'havien complert.

Els grup van preparar una exposició per compartir amb la resta les conclusions a les quals havien arribat i, fins i tot, hi va haver qui va aprofir-

tar per expressar el que li havia aportat l'experiència de participar en programes de voluntariat. El grup de coope-

Els joves no es queden amb els braços plegats quan les coses van mal dades

ració i medi ambient va fer una performance de la campanya «Menja just a la UAB»; els del programa CROMA van sortir en massa a explicar les aventures dels seus petits; els del Sociosanitari van transformar-se en les persones protagonistes del seu voluntariat (infants i gent gran que estan en hospitals o residències); els del programa de Justícia ens van fer veure que les persones internes en centres penitenciaris poden ensenyar-nos molt, i els del de Salut van exposar-nos com en pot ser, de curiosos, de parlar amb els altres de

sexualitat i drogues. A part dels voluntaris dels programes, les estudiants becàries de la FAS també van dir-hi la seva i van deixar constància del seu pas per la Fundació.

Amb tot, les rialles, les abraçades i els somriures també van tenir-hi el seu moment.

És un any complex, marcat per la crisi econòmica i de retruc les retallades de drets socials (educació, salut, cooperació, justícia, treball...). En aquest context, el voluntariat ha adquirit més força que mai, cosa que a la FAS també s'ha notat. "És un moment dolent, però nosaltres tenim molts més voluntaris que els darrers cursos", va remarcar la coordinadora de voluntariat de la FAS, Sara Martínez.

El voluntariat no ha de substituir els llocs de feina, però és important veure com la gent, i en aquest cas els joves, no es queden amb els braços plegats quan les

coses van mal dades. "El voluntariat no pot substituir l'atenció professional, però té la força i el poder d'acompanyar les persones que ho passen malament i a la vegada fer visibles les desigualtats i la injustícia social", va exposar la directora de la Fundació, Begoña Navarrete, que també va reivindicar la tasca dels voluntaris universi-

taris: "se us hauria de conèixer molt més perquè ajudeu a la construcció d'una millor universitat". Però no es va oblidar de demanar tant als estudiants que continuen l'any que ve a la UAB com als que acaben els estudis que "segueixin fent voluntariat, aquí o a fora de la universitat on hi ha moltes entitats amb les quals es pot participar".

Foto de grup a l'acte de cloenda

EL PROJECTE

Com podríem fer un món millor?

En el marc de la diada de Sant Jordi, els infants i joves dels tallers del programa CROMA han treballat les competències en llengua catalana fent propostes per un món diferent

Al febrer, els estudiants de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) que col·laboren en el programa CROMA de la FAS, van motivar els infants i joves dels tallers perquè presentessin a la UAB «propostes per fer un món millor».

Amb aquesta activitat s'ha volgut que l'alumnat dels tallers de les escoles i instituts de Sabadell, Rubí i Cerdanyola del Vallès unissin esforços per redactar les seves propostes en grup. Les redaccions presentades han participat en un con-

curso en què s'ha valorat l'esforç i la implicació dels redactors; el contingut i la coherència interna; l'ortografia i l'originalitat. Els treballs guanyadors de cadascuna de les categories són els que trobareu al peu d'aquest article.

Potenciar el treball en equip, la cohesió i la cooperació

L'elaboració de propostes ha permès potenciar el treball en equip, la cohesió i la coopera-

ció. A més, la iniciativa, emmarcada en la celebració de la diada de Sant Jordi, ha treballat les competències lingüístiques, sobretot en l'ús de la llengua catalana i la motivació per la lectoescriptura. Es tractava, doncs, que mitjançant l'escriptura, els infants i joves fessin volar la imaginació i escrivissin les seves propostes per a la construcció d'un món millor.

A més, 243 infants i joves van ser convidats el 30 de maig a la Universitat Autònoma de Barcelona per celebrar l'acte de

cloenda del curs, on se'ls va reconèixer l'esforç fet al llarg de

Es tractava que mitjançant l'escriptura, fessin volar la imaginació

tot el període lectiu. També, però, van aprofitar la benentesa per visitar les instal·lacions del campus de la UAB de la mà dels estudiants de la universitat que els han acompanyat durant

tots aquests mesos en el camí de l'aprenentatge. D'aquesta manera van poder conèixer el campus, un espai per continuar els seus estudis, malgrat que molts, per la seva situació personal i familiar, tenen el seu futur educatiu en perill. A l'acte es van lliurar els premis del concurs.

La participació ha estat molt positiva, els treballs han estat de bona qualitat i de tot tipus. A continuació mostrem alguns resultats que se'n deriven, en aquest cas els premiats.

PREMIATS

1r premi de Cicle Inicial: grup A de l'escola Serraparerera de Cerdanyola del Vallès **"PROBLEMES I SOLUCIONS"**

1r premi de Cicle Mitjà: grup B de l'escola Joan Maragall de Sabadell **"ELS EXTRATERRESTRES I ELS HUMANS"**

1r premi de 1r d'ESO: grup A de l'institut Banús de Cerdanyola del Vallès **"QUÈ FARIEM PER A UN MÓN MILLOR?"**

És un vídeo i el podeu consultar a:

www.youtube.be/4pPJwHYHoHM

1r premi de 2n d'ESO: grup B de l'institut Banús de Cerdanyola del Vallès **"CONTRA LA VIOLÈNCIA"**

És un bloc i el podeu consultar a:

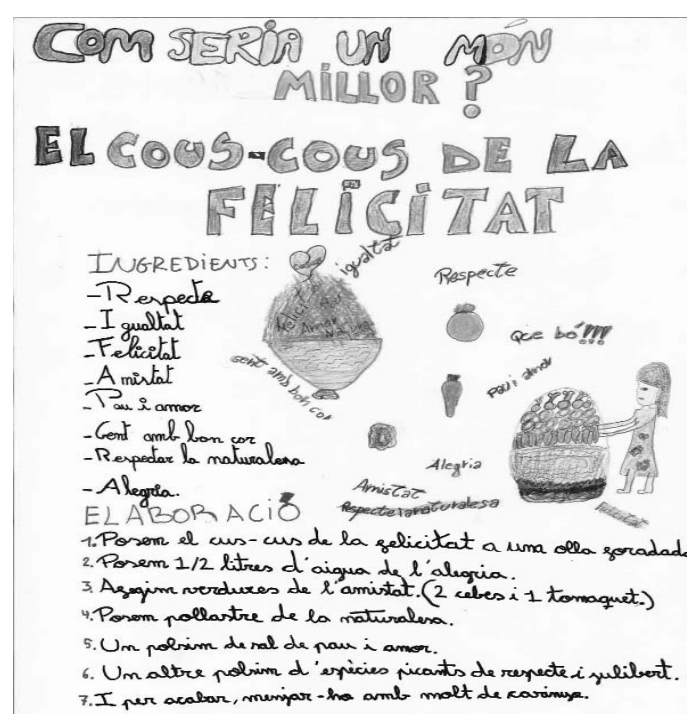
www.acabaramblaviolencia.blogspot.com.es

1r premi de 2n cicle d'ESO: grup C de l'institut Banús de Cerdanyola del Vallès **"QUIN CAMÍ ESCOLLIRIES PER CANVIAR EL MÓN"**

És un vídeo i el podeu consultar a:

www.youtube.be/TzylhjkY1iU

1r premi de Cicle Superior: grup C de l'escola Joan Maragall de Sabadell **"RECEPTA, EL COUS COUS DE LA FELICITAT"**

EN PRIMERA PERSONA

La inèrcia del conflicte colombià

La visió d'un país que porta més de mig segle en constant convulsió

Dones en el departament de La Guajira (Colòmbia). Imatge de Bet Millet

És habitual que la família i els amics o coneguts s'espantin en sentir que te'n vas a viure a Colòmbia o a visitar aquest país. Després de donar la notícia sovint et disparen (mai més ben dit) un seguit d'afirmacions i preguntes: a Colòmbia?, ja és segur això?. I guerra, violència, conflicte, segrests, segueixen les preguntes.

Primers passos a Colòmbia

Després de tants interrogatoris, el primer pas en terres colombianes és poruc i dubitatiu, encara que aquesta prevenció dura poc més del primer trajecte des de l'aeroport. En una ciutat com Bogotá, el conflicte armat és a primera vista invisible i el dia a dia et porta a oblidar per moments la complexa realitat del país. Tot i així, una lectura més detinguda et fa observar que el conflicte és present a tots els nivells de la societat i et permet veure els efectes de més de mig segle de violència. Per exemple, prop de l'Hospital Militar es poden veure diàriament desenes de soldats mutilats pels enfrontaments directes i les mines antipersones que hi ha a certes zones del país. També es pot veure i escoltar la història que es repeteix i que encara continua de milers de desplaçats que han hagut de fugir de les seves llars forçats per algun dels actors del conflicte armat.

En altres zones de Colòmbia el conflicte és molt més evident. A San José del Guaviare, municipi que fa frontera amb la Sierra de la Macarena, al departament del Meta, es concentren avui en

dia forts enfrontaments. L'Estat no té el control sobre alguns municipis i comunitats a la zona, especialment a la Sierra. La ciutat sembla un escenari de pel·lícula: és plena de militars i de trinxeres a la cantonada d'escoles, seus del govern o comissaries. També hi ha comunitats indígenes que han hagut d'abandonar els llocs d'origen i deixar les seves terres i el seu bestiar a causa de la violència. L'ambient a San José és tens, i és que en diverses ocasions s'han viscut combats directes a la mateixa ciutat. Endinsant-se a la selva i seguint el riu que porta a les comunitats, els controls policials canvien de mans. Els habitants expliquen com els afecta, en la seva vida diària, la incertesa d'agafar el transport fluvial i ignorar qui els parará: els paramilitars?, els guerrillers? El que tenen clar és que ja no saben qui els protegeix o per qui s'han de sentir representats.

La situació dels habitants de San José i de les comunitats properes exemplifica molt bé el drama colombià, en el qual la població civil ha sigut la més afectada i qui n'està pagant les conseqüències des de fa anys. Aquest sentiment de desesperament, el desplaçament forçat, l'exigència del pagament de «vacunes» (extorsió), etc., porten la població civil, especialment en les zones rurals, a tenir una percepció de falta d'oportunitats. Aquesta percepció, sumada al desconeixement de les noves generacions d'un entorn de pau, contribueix a la perpetuïtat del conflicte. I és que els dos bàndols s'han servit d'aquest context tan dèbil i de la situació

dels joves i les joves colombians per reclutar-los i convertir-los en victimaris.

Joves combatents

Malgrat tot, s'ha de puntualitzar que avui en dia aquestes pràctiques han disminuït. Els processos de desvinculació de menors excombatents ajuden a entendre els motius reals que portaven molts d'ells a identificar-se amb grups armats. Alguns admeten que van entrar-hi per venjar un familiar executat per l'altre bàndol, altres diuen que fugien de la violència intrafamiliar i alguns fins i tot confessen que no tenien cap més opció. Sovint, formar part d'aquests grups es converteix en la porta de sortida, en la finestra d'oportunitats per a molts nens i nenes que es troben en contextos de violència i enfrontaments al país. En quin bàndol lluiten acaba no tenint gaire rellevància: el conflicte divideix els pobles d'una manera aleatòria i són pocs els casos de desvinculats que esgrimeixen un motiu ideològic. Tot i així no és estrany sentir històries de joves universitaris que, convençuts per la causa, s'han unit als grups guerrillers. I és que el mig segle de conflicte a Colòmbia ha tingut un gran impacte en el teixit social, i víctimes i victimaris són sovint veïns del mateix poble o encara més, víctimes del propi país que acaben sent victimaris de la seva pròpia gent.

Dèiem que el fet de formar part d'un bàndol o d'un altre ha perdut rellevància, ja que actualment és difícil parlar d'una guerrilla amb motiva-

cions purament ideològiques. Els seus components, però, tampoc es poden etiquetar de terroristes o narcotraficants, com han insistit constantment a fer des de l'Estat. Aquesta etiqueta constant de terroristes i la consegüent negació del conflicte armat de l'expressió Álvaro Uribe han sigut un obstacle per a la pau i la reconciliació, ja que simplement es nega un dels bàndols i, per tant, totes les seves víctimes i una «versió» de la història comuna. La política de seguretat democràtica d'Uribe apostava per la seguretat militar com a únic camí cap a la pau: la no-negociació, els falsos positius o els teatres de desmobilitzacions inexistents van ser estratègies d'aquella etapa amb el lema de «Mano firme, corazón libre». Uribe va iniciar un procés de reconciliació que, com que no reconeixia les víctimes de l'Estat, estava condemnat al fracàs.

Defensa d'un país millor

Contràriament a aquesta estratègia, són moltes les veus de la població civil, de defensors dels drets humans i d'analistes que opinen que la reconciliació real i la reconstrucció del teixit social és l'únic camí cap a la pau. El pas previ a aquesta reconciliació és el reconeixement del conflicte armat a Colòmbia i el de les víctimes de l'Estat.

Sorprenentment, el nou president colombià, J. M. Santos, exministre de defensa del govern anterior, ha reconegut el conflicte i ha iniciat processos de reparació de les víctimes i de restitució de terres. Els canvis són substancials i esperançadors, però molts ciutadans creuen que es tracta només d'un canvi de façana.

Ara, sembla que el camí és clar, però la tasca de reconstrucció del teixit social des del municipi més petit és minuciosa i llarga, ja que la generació actual no ha conegut mai una Colòmbia en pau.

Carla Burriel
(exvoluntària de les
Nacions Unides a
Colòmbia)
i **Bet Millet** (Postgrau de
Comunicació dels
Conflictes i de la Pau -
UAB)

EL MUR

Arrugas, trencant tabús

Títol: Arrugas

Director: Ignacio Ferreras

Original: Paco Roca

Producció: 2011

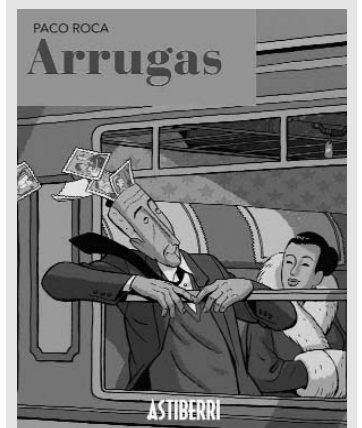
Durada: 89 minuts

Ignacio Ferreras ha portat a la gran pantalla una adaptació cinematogràfica del còmic de Paco Roca en què trenca amb els tabús que envolten la realitat de "fer-se gran". Arrugas és la història d'Emilio i Miguel, dos avis que viuen en una residència. Emilio, que té alzheimer i que abans era director d'una entitat bancària, acaba d'arribar-hi i Miguel, que ja hi és, l'ajudarà a adaptar-se a la nova vida. Aquesta pel·lícula ens parla d'una part de la societat sovint amagada per por de posar sobre la taula el temut moment de la vellesa.

El film, guanyador de dos premis Goya (a la millor pel·lícula d'animació i al millor guió adaptat), ha traspassat una barrera subtil però històrica: d'una banda, és la primera pel·lícula d'animació que guanya com a millor guió adaptat; de l'altra, s'hi parla amb llibertat de temes com ara la desaparició de la memòria i per tant de la identitat, la soledat i l'abandonament, barrejats amb el valor de l'amistat, la dignitat o el pes dels records en un moment en què la vida cada cop s'escurça més.

Un llargmetratge on es referma el valor de la imaginació quan l'esperança decau. Miguel diu en una escena: "no hay nada como una buena paranoia para mantenerse joven" i afegeix que "acà lo único que importà es no dejarse hundir".

Una història en tot moment impregnada d'un toc d'humor.

Cartell pel·lícula

Síria, més enllà de la Primavera Àrab

Síria és una república dirigida per la família Al-Assad des del 1970. El seu últim president és Baixar al-Assad (2002). Des del 1963, el país viu en un estat d'excepció, i la corrupció, la repressió i la violació dels drets humans són una constant. El malestar de la població ha anat creixent fins que el 15 de març del 2011 va esclatar una revolta pacífica que ha desenvolupat en una conflicte sense perspectives a curt termini.

Ahmed Al-Zayad [AA] (esquerra)
Membre de la Plataforma d'Ajuda al Poble Sirí. És opositor sirí establert a Catalunya des de fa molts anys on és empresari.

Rosa Meneses [RM] (dreta)
Redactora de la secció d'internacional d'El Mundo des del 1999, especialitzada en l'Orient Mitjà. A cobert diferents conflictes a la zona, els últims, el 2011, a Tunísia i a Líbia. El 2010 va ser guardonada amb el Premi Nacional del Nou Periodisme.

Entrevista feta el març del 2012

Quin paper ha tingut el clan Al-Assad?

AA: Decisiu. Durant tots aquests anys han fet un país a la seva mida i ara cal construir Síria de nou, amb gent nova però sense rancors. Des que va començar la revolució la família Al-Assad ja no és legítima.

RM: El govern de Síria és una república heretada de pare a fill i això fa que sigui més complicat eradicar-lo, més que en altres països. El problema és el sistema. Si Baixar al-Assad marxés, res no canviaria.

Com i per què la revolta va passar de ser pacífica a ser violenta?

AA: El canvi es va produir quan els militars siris van desertar, perquè estaven en contra de la situació i a la vegada no tenien cap possibilitat de fer un cop d'estat. Aquests van formar l'Exèrcit Siri Lliure, que realment és qui fa la defensa armada. L'oposició general no lluita amb armes, encara que hi ha minories que sí que s'hi han unit.

RM: Bàsicament el règim siri sempre ha estat així. El que està fent ara no és nou (tortures, etc.), però ara ho fa sense complexos. Estem veient, doncs, la veritable cara del règim. Per mi, però, no es pot parlar de guerra civil, perquè no hi ha dos bàndols iguals: n'hi ha un de molt preparat contra un format per civils.

Què en penses, del paper de la comunitat internacional?

AA: Està fent un paper molt brut. Si els EUA i Europa haguessin volgut, el règim ja hauria caigut. A l'Iraq, per exemple, no van esperar resolucions. Crec que és un acord internacional:

Rússia ven armes a Al-Assad i a l'oposició, Xina està interessada en el petroli, els francesos també... Com que donen suport al règim, aquest va a totes.

RM: Sóc molt crítica. Rússia, els EUA i Europa tenen por que caigui Al-Assad, perquè creuen que el que vindrà després serà pitjor. Nosaltres no hem ajudat que caiguin les dictadures, sinó que perdurin, ja que eren les principals aliades d'Occident. El que realment els interessa és que no exploti el trencaclosques de països àrabs propers: Israel, Palestina, Líban, Iran, etc.

«La Comunitat internacional és còmplice del règim, sap que ha saquejat el país» [AA]

Què opines del paper mediador de Kofi Annan?

AA: El paper d'Annan i la Lliga Àrab consisteix, des de l'inici, a donar oxigen al règim. Si no haguessin entrat els observadors de la Lliga el conflicte segurament no hauria passat de març o d'abril. La Comunitat internacional és còmplice del règim, ja que sap que ha estat saquejant el país. Crec que les Nacions Unides haurien de començar a prendre mesures contra les dictadures, els convé.

RM: Vaig entrevistar, fa poc, el ministre d'exterior palestí i deia que per ell l'únic acord possible és polític, pel grau de conflicte i violència interna. Però ja no sé fins a quin punt Annan

aconseguirà alguna cosa, crec que res. L'únic agent que potser podria fer-hi alguna cosa és la Lliga Àrab, però tampoc ho veig clar. A parer meu, veurem més conflicte, conflicte i conflicte uns quants mesos fins que hi hagi algun forat possible per a un pacte polític.

L'oposició és forta?

AA: Abans que comencés tot, a Síria no hi havia oposició, perquè qualsevol que pensés una mica el mataven. És per això que ens hem vist obligats a fer d'oposició, però com que no som disciplinats, han sortit diferents corrents. Malgrat que els que n'han sortit més beneficiats han estat els Germans Musulmans (perquè ja estaven organitzats), tots busquem un sistema democràtic i, per tant, això ens uneix.

RM: No, està dividida i és políticament molt fràgil. Cada país té una història diferent que l'ha marcat. A Tunísia hi ha una oposició molt organitzada, malgrat que clandestina: partits, el sindicat i organitzacions civils. Això a Síria no existeix. A vegades, els partits més ben organitzats són els islamistes, perquè la repressió siriana ha trinxat els arabomusulmans. El règim era molt fort i ho dominava tot.

Quin paper han tingut els joves en la revolta?

AA: Primordial, ells són els que han portat el pes pesant de la revolució. Són la columna vertebral de la revolta i són els que decidiran en el futur. Els mitjans de comunicació i Internet han servit per prendre consciència de l'exterior, per això els joves es preguntaven com era que no tots teníem els mateixos drets [respecte a

Occident], però a la vegada aquestes tecnologies han servit per explicar al món què passa a Síria.

«A Occident no l'interessa que caigui Assad» [RM]

RM: Fonamental. La meitat de la població àrab són joves i ells ho tenen tot a les seves mans. Són joves conscients que formen part del món, que saben el que fan i el que volen, i que, sobretot, estan cansats que els diguin el que han de fer. Aquests joves tenen el canvi a les seves mans i el duen a terme de manera pacífica, en la mesura que els deixen. Molts es juguen la vida gravant imatges del que passa a Síria per difondre-les per canals com Youtube. Gràcies a aquests joves sabem el que passa a Síria i per això el conflicte és present als mitjans occidentals, tot i que hi ha moltes coses que no sabem. El futur no és fàcil, però segueixen lluitant i això és important.

Pronòstic del conflicte?

AA: M'agradaria que s'acabés, però em temo que va per llarg, tot i que esperem que no ho sigui massa i, sobretot, que no es busquin amnisties ni immunitats sense que la gent sigui jutjada. Si no hi ha justícia, no hi haurà pau ni a Síria ni a la zona.

RM: Per mi la situació seguirà empitjorant fins que s'arribi a un punt mort o fins que un dels dos bàndols quedi tocat. Hi ha països que donen suport incondicional al règim i ningú en dóna a l'oposició. És a dir, a Occident no l'interessa que caigui Al-Assad... Si no, ja hauria caigut.

TAMBÉ RECOMANEM...

Tahrir 2011

Títol: "Tahrir 2011: the good, the bad, the politician"
Directores: Tamer Ezzat, Iten Ameen i Amr Salama
Producció: Egipte, França 2011
Durada: 90 minuts

Què significa derrotar un règim? Tres directores egípcies: Tamer Essat, Ayten Amin i Amr Salama relaten la història que ha canviat Egipte des de tres punts de vista: the good (el bó), the bad (el dolent) i the politician, és a dir: els activistes, les forces de seguretat i els polítics.

El matí del 25 de gener de 2011 ningú no es pensava que aquell dia tot canviaria per als egipcis. Una gran manifestació, convocada a través de

la xarxa social Facebook, va desembocar en una lluita per la democràcia i les llibertats a mans de joves desconeguts que van aconseguir arrossegar generacions més grans.

Aquest documental ens fa sentir el crit d'esperança de milers de persones que van posar en perill la seva vida per un Egipte millor.

Més documentals:
www.eldocumentaldelmes.com

